



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata**

**Wissingh, Anton**

**Coloniae Agrippinae, 1699**

Cap. XXI. De potioribus actibus proprietatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)



mentarius, vel donator causâ mortis, sed solum ut simplex enunciator suæ mentis, rogando humiliter suum Prælatum, vel Conventum, ut pro sua libera voluntate illud aut istud pietatis opus illi vel isti faciant ( cum hoc non sit disponere, neque donare, sed tantum ad piè disponendum verbo piè rogare & exhortari ) id licitè ac misericorditer facit, & consequenter justè ac sanctè.  
h. i.

## CAPUT XXI.

### *De potioribus actibus Proprietatis.*

**Not.** De his quidem suprâ non nihil tactum in fine libri secundi de paupertate. At hic uberius & specialius assignabuntur ab *Alvaro Pelagio* l. 2. de planctu Ecclesiæ cap. 67. ex quo *Barroluc.* & *P. Marchant.* alios annotarunt. Sunt autem sequentes.

I. Emere, vendere, donare, permutare, locare, compensare, conducere, emphiteuticare, hypothecare rem immobilem, impignorare rem mobile, obligari, dissipare, qualitercumq; rem destruere, distrahere, sibi vel alteri appropriare, extraneo rem præstare, vero domino datori, cum petierit, non statim restituere, pro re aliqua habenda vel recuperanda querimoniam in iudicio proponere, pecuniam mutuari, vel mutuare, testamenta exequi, pecuniam vel denarios deponere, vel deponi facere, capsulam cum pecunia, vel e-  
jus

jus



jus clavem ferre, pecuniam pro se accipere, vel accipi facere, pecuniam expendere, vel qualiter expendatur, ordinare.

II. In quacumque hereditate succedere, legatum accipere, annuos redditus, vel census, vel tributa, vel alios proventus habere, vel recipere: remittere resutationes, vel quietationes facere: cum scriptoribus vel aliis pacisci de dando tantum pretium: conventionem, vel obligationem, promissionemve alicui facere, recipere, reconvenire, transigere, sollicitare, stipulari, acceptilare, homagium recipere, pro re commodata pignus accipere, partem in hereditate paterna, vel consanguineorum tamquam jure exigere.

III. Tunicam *meam*, pecuniam *meam*, librum *meum* etiam solo ore dicere ( nisi *ly meus* significet solum usum ) claves cellarum Prælati non assignare; claves capsarum, seriniorum, armariorum, vel qualiumcumque repositariorum, eundo extra loca, Prælati non consignare. Librum, aut rem aliã, cujus Fratres communẽ usum habere debent, dum re illa non utitur, nec proximẽ utetur, Fratribus petentibus non præstare. De cella ablata per Prælatũ, vel quacumq; alia re corã Superiore querimoniam proponere: voluntate propria, & importunitate in loco, vel cella manere, vel eorum causã appellare, rem in usum unum concessam in aliam commutare: superfluarum rerum usum recipere, infeudare, vel in feudum recipere: testari, codicillari, aut ultimam voluntatem de re quapiam facere: præscribere, pretium pro opere aliquo, vel labore, nomine proprio recipere:



re : sine licentia Prælati rem aliquam recipere, dare, contrahere, usum-fructum habere, debitum contrahere, fidejubere: Possessiones, fundos, hortos, viridaria habere, superfluas officinas habere: in lacubus & fluminibus ad piscandum partem habere.

IV. Rem ad usum, cujus non est certus Dominus, habere: usum rei generalem seu communem in specialem convertere sine licentia Prælati: quamcumque societatem lucri cum aliquo habere: eleëmofynam sibi primò assignatam pro aliis futuris necessitatibus reservare: jure vel consuetudine à Monasterio aliquid recipere, non existente necessitate: habentes eleëmofynas vel necessaria extra Ordinem, velle à Monasterio eadem iterum recipere: Quamcumque rem Prælato celare, vel eo jubente statim eam non resignare: libros duplicatos ejusdem tenoris, & duo Breviaria, vel duo Biblia habere sine causa excusante, rem deputatam ad solum usum quocumque titulo alienare: rem non uti, sed in thesauro reponere: à damnum inferentibus in rebus suo usui deputatis satisfactionem in judicio petere.

V. In manibus sæcularium rem aliquam habere sine licentia, vel deponere: in sanitate vel infirmitate clavem cellæ vel armarii Prælato extradere cum ea conditione, aut tacita intentione, ut nihil de cella auferat, in loco nativo velle habitare, & procurare, ne ibi extranei habitent (nisi tamen constitutiones aliter faverent) pro usu alicujus rei coram Prælato suo in judicio vel extra coram alio Fratre contendere, vel suum jus allegare: conve-

nire



nire ante mortem cum alio Fratre, cum vel sine licentia Prælati, quòd in morte succedat alius in peculio. Non manifestare Prælato, quæ quis habet in Ordine, vel extra. In morte non curare, ut res commodato accepta restituatur Domino. Expropriare se in morte, cum intentione, ut accipiat peculium, si convaluerit.

VI. Facere legata de peculio, vel curare Missas fieri pro anima sua ex pecunia depositi; facere fieri pitantiam Fratribus post mortem. Relinquere aliqua fabricæ Ecclesiæ, vel Sacristiæ, vel necessitatibus Fratrum; dare aliquid in infirmitate in Ordine vel extra sine licentia Prælati: eligere intra loca Fratrum aliquam sepulturam particularem: mori cum deliberata magna displicentia in mortis, impatientia, & murmuratione. *Hæc omnia superiora vitium proprietatis sapiunt secundum præfatum Alvarum. NB. Potest autem quis in his à peccato excusari ob ignorantiam, eò quòd malitiam non agnoscat in aliquibus.* Plures resolutiones in casibus, de quibus dubitatur, an sit, vel non sit aliquid peccatum contra votum paupertatis, vide resolutos apud *Antonium de Spiritu S. & P. Marchant.* in Tribun. Sacram. aliosque Authores regulares, qui ex proposito de hac materia scribunt.

VII. Notant communiter Doctores, ad moralem æstimationem gravitatis peccati proprietatis multum facit voluntas Superioris, & ejus contrarietas; ut nimirum contra seriam, absolutam voluntatem ejus censeatur res accipi, consumi, alienari &c.

VIII. No-



VIII. Notat *P. Marchant.* posse fieri, ut quis tria peccata reservata unico actu committat. v. g. si quis furetur in quantitate notabili aliquid de Monasterii bonis, illud detineat, & adjuratus mandato Superioris, inobedientiâ contumaci resistat. Est enim 1. Furtum notabile de rebus Monasterii, 2. Proprietas reservata, 3. Inobedientia contumax, qui casus seorsim in dicto Decreto ponuntur.

IX. De duplici pœna proprietariorum Notat cum aliis DD. *P. Marchant.* quod non incurrantur, nisi per sententiam declaratæ sint; & maxime posterior, scik. privatio ecclesiasticæ sepulturæ, si quis in proprietate mortuus fuerit, & ante mortem non pœnituerit. Ad hanc enim requiritur, ut juridicè & apertè constet de detentione proprietaria rei permanentis post mortem, sive Regulari jam defuncto. Nemo enim hac pœna plectitur ob usum tantùm simplicem quamvis proprietarium; neque si aliquod dubium de ejus voluntate, vel de detentione voluntaria rei appareat; neque si in morte, vel antè patefecerit, & suum peccatum passus fuerit. *Ratio est;* quia pœnæ juris sunt restringendæ, non ampliandæ. Unde qui post mortem inventus esset aliqua bona Monasterii alienasse, aut proprietariè absumpsisse, etsi in proprietatis peccato sit mortuus, pœnâ privationis sepulturæ plecti non potest; quia jura tantùm loquuntur de eo, apud quem pecunia, vel res aliqua permanens proprietariè retenta, vel apud  

V alium



alium deposita est inventa. *Hec P. Marchant.*

X. Similiter dicendum, quod non sit quis in sterquilinio sepeliendus cum solennitate projectionis pecuniæ super eum, dicendo, *pecunia tua sit tecum in perditionem* ( si constitutiones hoc jubeant. ) nisi in proprietaria habitione pecuniæ impænitens mortuus, & convictus sit. &c.

## CAPIT XXII.

*De donationibus, licitis in particulari privatis Religiosis respectu Sæcularium, aut aliorum Regularium.*

NOTAT *P. Marchant.* in Tribun. quod quilibet Religiosus possit dare intra & extra Ordinem levia munuscula, quæ pietatis, & honestæ gratitudinis intuitu communiter in Monasteriis bene disciplinatis dari consueverunt, de implicito consensu Superioris. De quibus pro Fratribus Minorib<sup>9</sup> speciale Decretum edidit *Nicolaus III.* in Extravag. *Exiit, qui seminat*, §. de largitione vilium &c. ubi sic inquit: *De vilibus autem mobilibus, vel parum valentibus, liceat ex præsentis nostræ constitutione, Fratribus pietatis seu devotionis intuitu, & (obtentâ super hoc prius Superiorum licentiâ) juxta quod inter Fratres in Generali, vel in Provincialibus Capitulis tam de ipsis rebus vilibus, seu parum valentibus, & earum valore, quam præfata licentiâ,*